

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

a judecat în ședință fără citarea părților recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al frontului ucrainean nr. 2 din 18 iunie 1944, în cauza penală în privința lui:

Pescariu Sava Xxxxx, a.n. xxxx, originar din Xxxxx, domiciliat la momentul condamnării în Xxxxx, fără antecedente penale.

Termenul de examinare a cauzei:

05.12.2018 - 18.12.2018.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,-

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al frontului ucrainean nr. 2 din 18 iunie 1944, Pescariu Sava a fost condamnat în baza art. 58-6 Cod penal al RSFSR la 15 ani privațiune de libertate, cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Pescariu Sava a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, la 25 aprilie 1944 a fost racolat de către serviciile secrete române pentru activitate de spionaj împotriva URSS și trimis în zona liniei frontului cu misiune de spionaj. După o pregătire corespunzătoare, inculpatul a primit o misiune specială și anume să colecteze informații privind dislocarea unităților militare sovietice în zona de frontieră și totodată să afle atitudinea oamenilor față de armata roșie. Datele acumulate urmau să fie transmise serviciului secret român. La 07 mai 1944 inculpatul a trecut ilegal pe teritoriul URSS pentru a îndeplini misiunea de spionaj, însă imediat a fost reținut de către grănicerii sovietici și nu a reușit să îndeplinească sarcina ce-i fusese dată.

3. La 30 noiembrie 2018, Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1)

Cod de procedură penală prin care a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al frontului ucrainean nr. 2 din 18 iunie 1944 în privința lui Pescariu Sava, încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

În argumentarea recursului în anulare recurentul a indicat:

- potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată;

- în corespundere cu art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală prin viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea pronunțată se înțelege încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;

- în timpul anchetării cazului și examinării lui în ședința de judecată, n-a fost stabilit nici un fapt de colectare de către inculpat a datelor cu caracter de spionaj, adică de transmitere, sustragere sau colectare a informațiilor care constituie un secret de stat ocrotit în mod special unor state străine, organizații contrarevoluționare sau unor persoane, așa cum prevede art. 58-6 Cod penal al RSFSR;

- instanța de judecată a pronunțat sentința de condamnare doar în baza declarațiilor depuse de inculpat, fără a fi cercetate și alte probe;

- a fost încălcat dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- condamnarea inculpatului pentru spionaj constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Pescariu Sava, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Totodată, art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și

23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”, de aceea condamnarea lui Pescariu Sava pentru faptul că, la 25 aprilie 1944 a fost racolat de către serviciile secrete române pentru activitate de spionaj împotriva URSS și trimis în zona liniei frontului cu misiune de spionaj. După o pregătire corespunzătoare, inculpatul a primit o misiune specială și anume să colecteze informații privind dislocarea unităților militare sovietice în zona de frontieră și totodată să afle atitudinea oamenilor față de armata roșie. Datele acumulate urmau să fie transmise serviciului secret român. La 07 mai 1944 inculpatul a trecut ilegal pe teritoriul URSS pentru a îndeplini misiunea de spionaj, însă imediat a fost reținut de către grănicerii sovietici și nu a reușit să îndeplinească sarcina ce-i fusese dată, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat sentința pronunțată.

Reieșind din cele expuse și conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Pescariu Sava, cu casarea acesteia, încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al frontului ucrainean nr. 2 din 18 iunie 1944 în privința lui Pescariu Sava, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 18 decembrie 2018.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas